

„Časopis za suvremenu povijest” u inozemnim sekundarnim i tercijarnim publikacijama.

Podaci u kontekstu

Vlado Oštrić

Institut za suvremenu povijest, Zagreb, SFRJ

1.

Iako je informacijska znanost »kao disciplina, in statu nascendi«¹ odnosno »još uvijek u traganju za svojim identitetom«,² pa se u cjelini nalazi »u fazi deskriptivnih snimanja koja bi imala opisati predmet svoga proučavanja«,³ primarni znanstveni časopisi, kojima pripada i ČSP, vode i moraju voditi računa da su objekti tih snimanja, odnosno da su informacijskoj znanosti veoma važan predmet proučavanja.

Prihvaćajući da su »predmet informacijske znanosti«, u različitim svojim funkcijama,⁴ primarni znanstveni časopisi — ČSP je među njima — prihvaćaju i uređivanje prema određenom komunikacijskom modelu.⁵ Ima određene zašudnosti u podatku da »koliko nam je poznato, nigdje u svijetu, osim u SR Hrvatskoj i u SFRJ, ne postoje časopisi koji ostvaruju jedinstvo svih opisanih elemenata« (komunikacijskog modela),⁶ jer, funkcije su toga modela globalne (trebalo bi da budu takve). ČSP se uključio u taj model — s 20 elemenata — od sveska 1/1983, tj. 15(1), 1983. i primjenjuje ga do danas.⁷

Treba pripomenuti da se u odnosu informacijske znanosti, pa i složenijeg sklopa koji u nas nazivamo znanošću o znanosti,⁸ uglavnom ne vodi računa o nekim realitetima. Izlazeći u susret informacijskoj znanosti, primarni znanstveni časopis čini korake koji ovise o njemu, tj. o ljudima koji ga stvaraju — primjenjuje, npr., određeni komunikacijski model. To, na žalost, ne znači

¹ T. Šercer, Komunikacijska filozofija znanstvenih časopisa, Zagreb 1988, 113.

² Isto, 126.

³ Isto, 114.

⁴ Isto, Časopisi kao predmet informacijske znanosti, 124—134.

⁵ Usp., u istoj knjizi T. Šercer i V. Marić, Analiza funkcionalnih elemenata komunikacijskog modela časopisa u Hrvatskoj 1978—1984, 172—183.

⁶ Isto, 180.

⁷ Prikaz modela: isto, 176—180. ČSP je uključen u navedenu »Analizu...« (isto, 187; Grafikon 1—3, 184—186).

⁸ Isto, 125—126.

da će mu informacijska znanost uzvratiti istom mjerom — krenuti mu u susret i prihvatiti ga kao svoj »predmet«. Hoće li do tog susreta doći ili neće, u praksi uopće ne ovisi o primarnom znanstvenom časopisu, ma što on činio ne samo sa svojim komunikacijskim modelom nego i sa svojom porukom kao medija i svojom memorijskom, komunikacijskom i formativnom funkcijom.⁹ Podaci o jugoslavenskim časopisima u glavnim (najpoznatijim) međunarodnim citatnim publikacijama¹⁰ sami po sebi, ipak, ništa ne govore o vrijednosti malog broja obuhvaćenih časopisa iz SFRJ ili o (ne)vrijednosti velikog broja neobuhvaćenih časopisa.

Odnos između naših primarnih znanstvenih časopisa (među njima i ČSP) i informacijskih publikacija ne bi smio biti shvaćen simplifikatorski i redukcionistički, jer je nesukladan stvarnom radu znanstvenika u »ekosustavu znanosti«¹¹ i istinskoj formativnoj funkciji časopisa, njegovoj relevantnosti i kvaliteti.¹²

Ne bi trebalo zaboravljati da je *sadržaj* znanstvenih informacija *bitan* za ostale znanstvene discipline — a za *informacijsku znanost nije* tako: »Za informacijsku znanost taj je *sadržaj* u drugom planu.«¹³

Znanstvenicima ostalih disciplina potrebni su rezultati informacijske znanosti, ali zato da lakše dođu do znanstvene *lektire* koja im je potrebna, a ne da njima zamijene *čitanje* znanstvenih (i drugih, potrebnih) tekstova.

U odnosu informacijske znanosti i ostalih znanstvenih disciplina prema *bibliografijama* različitih vrsta i tipova također nema sukladnosti.

Informacijska znanost prihvaća i sama stvara samo neke tipove bibliografija, izrađene po strogo određenim komunikacijskim modelima i informacijskim standardima.

Znanstvenici ostalih disciplina čitaju i »pretražuju« različite bibliografije, jer u *svakoj* mogu naći korisnih podataka. Različite nedostatke bibliografija nadoknađuju uspoređivanjem bibliografija, uočavanjem istovjetnosti, sličnosti i različitosti podataka i — last but not least — provjeravanjem »de visu« i čitanjem tekstova.

Takav odnos povećava značenje različitih posebnih (specijalnih) bibliografija, a samo ponešto umanjuje značenje općih bibliografija, ne umanjuje vrijednost i korisnost jedinica s anotacijama, sažecima, apstraktima, ali ne odbacuje jedinice bez toga — što nedostaje na jednom mjestu nadoknađuje se na drugom.

Zbog toga i zbog skepse prema formalističkoj primjeni informacijskih mjerila u administrativnoj praksi SIZ-a za znanstveni rad,¹⁴ navodimo i ova razmišljanja i podatke o sekundarnim i tercijarnim publikacijama koje obuhvaćaju i ČSP.

⁹ Isto, Poruka časopisa kao medija, 134—137. Također str. 172—173.

¹⁰ Isto, 157.

¹¹ Više o tome: isto, 74—78.

¹² Isto, 135—136.

¹³ Isto, 173.

¹⁴ Usp., V. Oštrić, Dvadeset godina »Časopisa za suvremenu povijest«, ČSP, 1—3/1989, uvodno.

2.

ČSP ostvaruje prilično veliku razmjenu za domaće i inozemne publikacije.¹⁵ Treba pripomenuti da razmjena obuhvaća uz periodiku i različite skupine i nizove posebnih izdanja.

Među periodičnim izdanjima ima i sekundarnih i tercijarnih publikacija (6 tuzemnih i 12 inozemnih).

Pokušali smo u fondovima Biblioteke Instituta utvrditi koje sve bibliografske publikacije obuhvaćaju ČSP.

Donosimo popis, s najnužnijim anotacijama.

A — sekundarne publikacije

1. BULLETIN SCIENTIFIQUE: Section B: Sciences humaines. / Conseil des Academies des sciences et des arts de la RSF de Yougoslavie — Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.

Tuzemna je publikacija, ali je ipak navodimo ovdje, jer svoju funkciju ostvaruje u prvom redu u inozemstvu, tj. izlazi radi međunarodnih znanstvenih informacijskih veza.

Obuhvaća znanstvene radove (kategorizirane radove) od početka izlaženja ČSP (1969). Bulletin... je ranije obuhvaćao prvi časopis Instituta, »Putovi revolucije«, koji je izlazio 1963—1967 (i posebna izdanja Instituta).

B — tercijarne publikacije

2. BIBLIOGRAPHIE D'ÉTUDES BALKANIQUES: Academie bulgare des sciences, Institut d'études balkaniques, Centre international de recherches scientifique et de documentation

* Vol. IX—1969, Sofia 1971 — Vol. XIX — 1984, Sofia 1986. obuhvaćaju i ČSP, 1(1-2), 1969 — 15(3), 1983.

3. BIBLIOGRAPHIE ZUR GESCHICHTE DER DEUTSCHEN ARBEITER-BEWEGUNG: Herausgeber: Bibliothek der sozialen Demokratie/Bibliothek der Friedrich Ebert-Stiftung. Verlag J. W. Dietz Nschf. GmbH Bonn. Jahrgang 1/1976 — 14/1989.

* Verzeichnis der laufend ausgewerteten Periodika navodi i ČSP, u svim godištima Bibliographie...

4. BIULETYN BIBLIOGRAFICZNNY HISTORII POLSKIEGO RUCHU ROBOTNICZEGO. Centralne archiwum KC PZPR, Sektor uzupelniania zasobu i publikacji

* Bibliografski godišnjak (posljednji svezak koji je stigao: Nr. 40, 1986, Warszawa 1988) obuhvaća i ČSP.

5. JAHRESBIBLIOGRAPHIE. Bibliothek für Zeitgeschichte. Weltkriegsbücherei, Stuttgart. Bernard & Graefe Verlag, Koblenz

* Jahrgang 41, 1969. i daljnji svesci toga bibliografskog godišnjaka (posljednji koji je viđen: j. 60, 1988) obuhvaćaju i ČSP.

¹⁵ M. Sentić, Periodične publikacije za koje Biblioteka Instituta za suvremenu povijest zamjenjuje Časopis za suvremenu povijest, ČSP, 1-3/1989, 263-273.

6. AKTJABR I PADJOM REVOLUCIONAVA DVIŽENIJA V STRANAH CENTRALJNOJ I JUGOVASTOČNOJ EVROPI (1917—1923. gg.). UKAZATELJ LITERATURI 1966—1981. Čast 1, čast 2. Akademija nauk SSSR, Institut naučnoj informacii po abščestvenim naukam, Moskva 1983.

* Druga knjiga u toj seriji. Obuhvaća i ČSP, 1(1—2), 1969—12 (3), 1980.

7. Isto. *Ukazatelj literaturi 1981—1985*

Akademija nauk SSSR, Institut naučnoj informacii po abščestvenim naukam, Moskva 197.

* Treća knjiga u toj seriji. Obuhvaća i ČSP 13(1), 1981—17(3), 1985.

Prva je obuhvatila i prvi časopis Instituta, »Putovi revolucije« (1—2, 1963. i 3—4, 1964). V. prikaz V. Oštrića, ČSP, 1/1970, 209—212.

8. LA RESISTENZA NEL FRIULI E NELLA VENEZIA GIULIA. *Guida bibliografica*. Impostata e diretta da Enzo Collotti. A cura di Silva Bon Gherardi e Adriana Petronio

1 * i 1**, Udine 1979.

* Obuhvaćen je i »Časopis za suvremenu povijest«, I/1969—V/1973.

ISPRAVAK

U članku Z. Radelića »Radnički povjerenici — kontrola privatnog sektora ili zaštita radnika?«, ČSP 1—3/1989, molimo čitatelje da isprave ovu tiskarsku pogrešku: Str. 142, 14 redak odozgo, stoji »predsjednik«, a treba biti »potpredsjednik«.